

# Δραστηριότητες προστασίας των φυτών στον οπωρώνα τον Αύγουστο

*Автор(и):* ас. Кирил Кръстев, Институт по декоративни и лечебни растения – София

*Дата:* 10.08.2025 *Брой:* 8/2025



Με εξαίρεση την ασθένεια της ωιδίου στα μηλιά και τα ροδακινιές, ο κίνδυνος μυκητιασικών ασθενειών έχει σχεδόν περάσει. Οι ζημιές που προκαλούνται από επιβλαβή έντομα και άκαρι μειώνονται επίσης σημαντικά, καθώς τα παλιά φύλλα δεν είναι κατάλληλα για την ανάπτυξή τους. Επιπλέον, μερικά από αυτά μεταναστεύουν στους εναλλακτικούς τους ξενιστές.

Οι δραστηριότητες φυτοπροστασίας τον Αύγουστο στοχεύουν κυρίως στην προστασία της καρποφορίας από ζημιές σκουληκιών και των φύλλων από σητοφάγα νυχτοπεταλούδες, κοριοούς και άλλους εχθρούς που αναπτύσσουν πολλές γενεές. Παρακολουθείστε για ζημιές που προκαλούνται από άκαρι, λόγω της αύξησης του πληθυσμού τους.

Οι επεμβάσεις πρέπει να συμμορφώνονται με τις προθεσμίες ασφαλείας των φυτοφαρμάκων και τον χρόνο συγκομιδής. Θα πρέπει να πραγματοποιούνται κατά τις δροσερότερες ώρες της ημέρας.

## Στα οπωρώνες

Όλοι οι οπωρώνες ελέγχονται για την παρουσία της αμερικανικής λευκής νυχτοπεταλούδας. Όταν ξεπεραστεί το οικονομικό κατώφλι, τα φυτά αντιμετωπίζονται με Dipel 2 X (100 g/στρ).

Η αμερικανική λευκή νυχτοπεταλούδα (*Hyphantria cunea* Drury.) είναι διαδεδομένη σε όλη τη χώρα. Έχει πολυετικούς πληθυσμιακούς κύκλους (πολλαπλασιάζεται μαζικά κάθε 5–6 χρόνια). Είναι ένα τυπικό πολυφάγο είδος, που προσβάλλει πάνω από 240 φυτικά είδη που ανήκουν σε 47 βοτανικές οικογένειες. Προτιμά μεταξύ των πλατύφυλλων το μουριά, το μηλί, το δαμάσκηνο, το κεράσι, το κυδώνι, το καρυδιά, το σφένδαμο και τη μελία.

Στη Βουλγαρία η αμερικανική λευκή νυχτοπεταλούδα αναπτύσσει συνήθως δύο γενεές το χρόνο, και μερικές φορές μια μερική τρίτη. Διαχειμάζει ως χρυσαλίδα κάτω από ρωγμένο φλοιό στους κορμούς των δέντρων, κάτω από στέγες ή ρηχά στο έδαφος. Οι νεοεκκολαφθείσες κάμπιες από ένα μόνο ωοθήκη υφαίνουν μαζί αρκετά φύλλα με μεταξωτά νήματα και προετοιμάζουν μια κοινή φωλιά προνυμφών, στην οποία κατοικούν. Η φωλιά επεκτείνεται σταδιακά καθώς τρέφονται και μεγαλώνουν, περικλείοντας ολόκληρο το ακραίο τμήμα του κλαδιού και μερικές φορές γειτονικά κλαδάκια. Μέχρι το πέμπτο στάδιο (συνήθως έχουν επτά, αλλά μερικές φορές περισσότερα) ζουν στη φωλιά, που τις προστατεύει από θηρευτές. Μετά από αυτό το στάδιο, οι κάμπιες ζουν ανεξάρτητα. Η πυκνή τους τριχωτότητα τις προστατεύει από θηρευτικά έντομα και πουλιά.



Οι νεαρές κάμπιες (στις φωλιές) σκελετώνουν μερικώς τα φύλλα, τρέφονται από ένα επιδερμίδιο και το παρέγχυμα. Οι μεγαλύτερες κάμπιες σκελετώνουν χονδροειδώς τα φύλλα χωρίς να επηρεάζουν τις φλέβες, και οι πιο ηλικιωμένες καταναλώνουν ολόκληρο το φύλλωμα. Ελλείψει τροφής, οι κάμπιες μπορεί επίσης να ροκανίσουν επιφανειακά τους καρπούς. Σε υψηλότερες πληθυσμιακές πυκνότητες ο εχθρός μπορεί να αποφυλλώσει εντελώς μεγάλα δέντρα σε σημαντικές εκτάσεις.

Οι νυχτοπεταλούδες της δεύτερης γενεάς πετούν από τις αρχές Ιουλίου μέχρι το τέλος Αυγούστου. Η γονιμότητά τους είναι ακόμη μεγαλύτερη (2.500 αυγά). Οι ζημιές που προκαλούνται από τις εκκολαφθείσες κάμπιες είναι συχνά ακόμη μεγαλύτερες από αυτές της πρώτης γενεάς, με μέγιστο τον Αύγουστο και τις αρχές Σεπτεμβρίου.

Μετά την τροφή, οι κάμπιες αυτής της γενεάς χρυσαλλιδώνονται και παραμένουν να διαχειμάσουν. Μερικά από τα άτομα που χρυσαλλιδώθηκαν νωρίτερα μπορεί να εμφανιστούν ως μερική τρίτη γενεά, αλλά αυτό συμβαίνει μόνο σε ορισμένα έτη και σε πολύ χαμηλή πληθυσμιακή πυκνότητα.

Οπωρώνες που έχουν προσβληθεί από τον σκώρο των οπωροφόρων ψεκάζονται με ένα από τα ακόλουθα προϊόντα – Delegate 250 WG (30 g/στρ), Rapax 100–200 (ml/στρ), Dipel DF 50–150 (g/στρ), Avant 150 EC (33.3 ml/στρ), Decis 100 EC (8.75–12.25 ml/στρ), Coragen 20 SC (16–30 ml/στρ). Για τη διαταραχή ζευγαρώματος μπορείτε επίσης να χρησιμοποιήσετε συνδυασμένους εκπομπείς φερομόνης – Isomate – SLR (100 τεμ/στρ).

Οι κορμοί και τα παχιά κλαδιά οπωροφόρων δέντρων που έχουν προσβληθεί από σκολυτιούδες αντιμετωπίζονται με ένα από τα ακόλουθα προϊόντα – Decis 100 EC (12.25 ml/στρ), Coragen 20 SC (30 ml/στρ), Sumi Alpha 5 EC (0.03%), Karate Zeon 5 SC (15 ml/στρ).



Ο μικρός (ρυτιδωτός) σκολύτος των οπωροφόρων (*Scolytus (Ecoptogaster) rugulosus* Ratz.) είναι διαδεδομένος. Προτιμά είδη πυρηνόκαρπων – ροδάκινο, βερίκοκο, κεράσι, δαμάσκηνο, αλλά προσβάλλει και πωματοφόρα – αχλάδι, μήλο, κ.λπ. Έχει ποικιλιακές προτιμήσεις – για παράδειγμα, η ποικιλία μήλου Gloster και η υποκυτταρική M9. Προσβάλλει τόσο παλιούς και εγκαταλελειμμένους οπωρώνες όσο και νέες φυτείες με υγιή φυτά, γεγονός που τον καθιστά πιο επικίνδυνο εχθρό από τον μεγάλο σκολύτο των οπωροφόρων.

Το είδος αναπτύσσει δύο γενεές το χρόνο. Διαχειμάζει ως κάμπια διαφόρων ηλικιών σε διάδρομους στους κορμούς και τα κλαδιά οπωροφόρων δέντρων. Τα σκαθάρια της δεύτερης γενεάς εμφανίζονται τον Ιούλιο–Αύγουστο και μπορούν να βρεθούν μέχρι τον Σεπτέμβριο–Οκτώβριο. Ροκανίζουν στρογγυλές οπές εξόδου με διάμετρο περίπου 1 mm. Τρέφονται με τα μπουμπουκία και τον φλοιό των κλαδιών και των βλαστών. Πετούν καλά και εξαπλώνονται σε νέα δέντρα. Μετά τη σύζευξη, τα θηλυκά ροκανίζουν μια οπή εισόδου στη βάση των μπουμπουκιών και των σκελετικών κλαδιών και εισέρχονται στα κλαδιά. Εκεί δημιουργούν σύντομους διαμήκεις μητρικούς διαδρόμους (1.5–3 cm). Και στις δύο πλευρές του μητρικού διαδρόμου σκάβουν μικρές κόγχες, σε καθεμία από τις οποίες τοποθετούν ένα αυγό. Από 10 έως 40 αυγά τοποθετούνται σε έναν μόνο μητρικό διάδρομο. Η γονιμότητα του θηλυκού κυμαίνεται από 12 έως 120 αυγά. Μετά την ωοτοκία τα θηλυκά πεθαίνουν

και φράζουν τις οπές εισόδου με τα σώματά τους. Οι κάμπιες εκκολάπτονται μετά από μία έως δύο εβδομάδες και ροκανίζουν πλευρικούς διαδρόμους προνυμφών, οι οποίοι είναι μακροί, καμπυλωτοί και μπορεί να διασταυρώνονται. Συχνά οι διάδρομοι είναι εντελώς γεμάτοι με συμπαγή κόπρανα. Οι εκκολαφθείσες κάμπιες παραμένουν να διαχειμάσουν στους διαδρόμους, και σε πιο ήπιο καιρό η τροφή μπορεί να συνεχιστεί κατά τους χειμερινούς μήνες.

Οι φυτείες ροδακινιάς ψεκάζονται με ένα από τα ακόλουθα προϊόντα – Sulphur WG (600 g/στρ), Solfo 80 WG (750 g/στρ), Systhane 20 EW (0.03%), Luna Experience (50–75 ml/στρ), Flint Max 75 WG (0.02%) κατά της ωιδίου· με ένα προϊόν βασισμένο στη δελταμεθρίνη – Decis 100 EC (12.5 ml/στρ), Meteor (90 ml/στρ), Dekka EC (50 ml/στρ) κατά της ανατολικής νυχτοπεταλούδας των ροδακινιών, του σκώρου των ροδακινιών (τρίτη γενεά), του ασπίδιου της μουριάς, του ασπίδιου San José· και με Apollo 50 SC (40 g/στρ), Valmec (60–96 ml/στρ) ή άλλο προϊόν βασισμένο σε αβαμεκτίνη, Voliam Targo 063 SC (75 ml/στρ), Naturalis (100–150 ml/στρ) κατά των ακάρεων.



Ο ασκομύκητας *Sphaerotheca pannosa* (Wallroth) Levelle var. *persicae* Woronichin, με κονιδιακό στάδιο *Oidium leuconium* Desmazieres, ο αιτιολογικός παράγοντας της ωιδίου στο ροδάκινο, διαχειμάζει ανάμεσα στα λέπια μολυσμένων μπουμπουκιών.

Η τοπική μόλυνση εμφανίζεται πρώτα στους νεαρούς, διευρυνόμενους καρπούς με τη μορφή επεκτεινόμενων αλευρώδων κηλίδων. Κάτω από αυτές η σάρκα του καρπού σκουραίνει, γίνεται φελλοειδής και πολύ συχνά

ρηγνύεται. Οι νεαροί καρποί είναι ευαίσθητοι στην ασθένεια μέχρι να φτάσουν σε μέγεθος περίπου 4 cm, μετά από το οποίο συνήθως δεν μολύνονται. Συχνά, ελαφρώς μολυσμένοι καρποί μεγαλώνουν μέχρι ωριμότητα συγκομιδής, αλλά φελλοειδείς κηλίδες παραμένουν πάνω τους. Το δεύτερο μισό του καλοκαιριού σχηματίζονται πολυάριθμες, κυρίως γωνιακές, χλωρωτικές κ